

РЕЦЕНЗИЯ

**от професор Елеонора Михайлова Милева, дн,
член на научното жури съгласно заповед на Ректора
на СУ „Св. Климент Охридски“, № РД 38-168 /19.04.2023 г.
по процедура за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област
на висше образование 1. Педагогически науки, професионално
направление 1.3. Педагогика на обучението по ...
(Физическо възпитание и спорт – фитнес дисциплини)**

I. Данни за процедурата по конкурса

Конкурсът е обявен в ДВ, бр. 24 от 17.03.2023 г., по професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по ... (Физическо възпитание и спорт – фитнес дисциплини), за нуждите на Департамента по спорт при СУ „Св. Климент Охридски“.

При обявяване и провеждане на конкурса не са допуснати нарушения, като процедурата отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ .

В конкурса за доцент участва само един кандидат – гл. ас. Петя Стоянова Христова, доктор.

II. Данни за кандидата

Гл. ас. Петя Стоянова Христова, доктор, завършва четиригодишен курс на обучение в НСА „Васил Левски“ през 1996 г. по специалностите "Физическо възпитание" и „Спортен мениджмънт“. Успоредно с това придобива специалност „Спортна журналистика“ в Националната спортна академия.

През 2017 г. Петя Христова защитава дисертационен труд на тема „Модел за повишаване ефективността на обучението по аеробика във висшите училища“ за образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Физическо възпитание и спорт - аеробика) в СУ „Св. Кл. Охридски“.

В периода 1995 – 1999 г. и 2014 – 2015 г. кандидатът за доцент работи като хоноруван преподавател към Департамента по спорт на СУ (учебна дисциплина „Спорт“).

През 2015 г. Петя Христова е назначена за редовен асистент на трудов договор към Департамента по спорт на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, като от 2017 г. след конкурс заема академичната длъжност „главен асистент“ по учебната дисциплина „Спорт“ към Департамента по спорт, катедра „Индивидуални спортове и рекреация“.

Петя Христова е работила като учител по художествена гимнастика в Ученическа спортна школа - София и като инструктор по аеробика, каланетика и фитнес в спортен център.

Кандидатът притежава множество допълнителни квалификации като инструктор по аеробика и каланетика, съдия по спортна аеробика, треньор по мажоретни дисциплини, английски език – ниво С1 и други. За всички специализации са представени съответните сертификати.

Придобитото образование, професионалната биография и спортнопедагогическата дейност на гл. ас. Петя Стоянова Христова, доктор, са естествено основание за участие в настоящия конкурс за академичната длъжност „доцент“ към Департамента по спорт на СУ „Св. Кл. Охридски“.

III. Научноизследователска дейност на кандидата

За участие в конкурса за доцент гл. ас. Петя Стоянова Христова, доктор, е представила справка за своята научноизследователската дейност и продукция по наукометрични показатели. Тя е в съответствие с показателите на националните изисквания по чл. 2б от ЗРАСРБ, за област на висшето образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ...

Минималните изисквания за точки по отделните групи показатели за придобиване на академичната длъжност „доцент“ са изпълнени от страна на гл. ас. Петя Христова – общо 405 точки при национален минимум за съответното професионално направление 400 точки.

Кандидатът участва в конкурса за доцент със следната научна продукция: 1 монография, 3 статии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация и 11 статии и доклади в нерепубликани издания с научно рецензиране и редактирани колективни томове.

Научните трудове по количество и качество отговарят на нормативните изисквания и са изцяло по тематиката на конкурса. Отделно е приложен списък на всички научни публикации на кандидата – общо 30.

Трябва да се отбележат представените за конкурса 5 цитирания на научните трудове на кандидата, от които 2 са в Web of Science, 2 - в монографии и 1 - в научни статии и доклади с научно рецензиране.

От подлежащите на рецензиране за участие в настоящия конкурс публикации с особено значение за обявената научна област представлява монографията „Предназначение и потенциал на учебната дисциплина „Физическо възпитание и спорт“ в системата за висше образование в България” (София, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2021, ISBN 978-954-07-5353-9, 160 стр.) (№ 1).

Трудът отговаря на изискванията за монография като обем и съдържание. В него се представят актуални проблеми на физическото възпитание и спорта в системата на висшето образование, анализират се съвременни идеи, тези и модели на спортнопедагогическа наука. Представеният монографичен труд е насочен към следните по-важни и значими образователни аспекти:

- разглежда се сериозният проблем на съвременното за масовото обездвижване на хората и свързаните неблагоприятни последици в здравословен, социален и икономически план, както за България, така и в световен мащаб;

- чрез контент анализ на множество официални документи е изведено съвременното значение на физическото възпитание и спорта и политиката по темата в световен, европейски и национален план;

- разкрито е актуалното състояние на физическата активност и здравния статус на българските младежи;

- обосновано е съвременното предназначение на учебната дисциплина «Физическо възпитание и спорт» в системата за висше образование в България, като е представен подробен анализ на различните нейни компоненти. Чрез задълбочен литературен обзор и целенасочени авторски изследвания се показва действителният статут на физическото възпитание и спорта в учебните планове на българските университети;

- разработен е авторски модел за подобряване на ефикасността на учебната дисциплина «Физическо възпитание и спорт» в системата за висше образование в Р. България. Моделът включва съдържанието,

формирането на оценката, средствата и методите за отчитане на ефикасността и резултатите на учебната дисциплина, както и връзката с държавната политика.

Монографията е закономерен резултат от преподавателската, спортно-практическата и изследователската работа на кандидата. Основно предимство на този труд е неговата приложна насоченост и задаването на бъдещите насоки за функционирането на физическото възпитание и спорта във висшите училища в страната.

Траен е интересът на кандидата към темата за мястото и значението на учебната дисциплина „Физическо възпитание и спорт“ в системата за висше образование в България, по която са представени няколко публикации (№ 2, 4, 13, 15). Петя Христова внася свое приношение към проследяване на политиката на Европейския съюз към физическото възпитание и спорта и обобщаване на основни стратегии, програми и документи (№ 14). В този контекст е разкрит образователният потенциал на дисциплината „Физическо възпитание и спорт“ като израз на европейската и българската държавна политика по отношение превенция и запазване на здравето (№ 3, 5, 9, 10).

Отделна област на научни интереси от страна на гл. ас. Петя Христова, д-р, представляват спортно-профилираните занимания с фитнес дисциплини, презентирани в 4 публикации (№ 6, 7, 8, 12). В тях се разглежда нивото на физическа годност на студентки, практикуващи фитнес дисциплини. За първи път в университетски условия се доказва ефективността на фитнес дисциплините за развиване на физическите качества и функционалните възможности на организма (№ 6, 7).

С положителен ефект за теорията и практиката на университетския спорт са анализирани някои основни проблеми в спортно-профилираните групи по аеробика (№ 7).

Авторът се насочва към философията на калистениката, която предлага хората да се слоят с природата и да се практикуват основни двигателни умения и естествени движения (№ 12).

Специално искам да отбележа интересната и информативна статия, посветена на включването на новия вид спорт чирлидинг (мажоретен спорт) в спортния календар на Българска асоциация за университетски

спорт „Академик“ и приносът на Департамента по спорт в тази насока (№ 11).

За научноизследователските умения и компетентности на гл. ас. Петя Христова свидетелстват сертификатите, доказващи нейното участие в редица научни форуми, симпозиуми, конференции в областта на студентския спорт, физическото образование и спорта.

Отделно трябва да се отбележи участието на кандидата за доцент в 5 научноизследователски и образователни проекта, като в 2 от тях е ръководител и в 3 е участник. Единият от проектите е международен по програма Еразъм+ на ЕС.

IV. Научни приноси

Приносите, съдържащи се в публикациите на кандидата и представени в конкурса за заемане на академична длъжност „доцент“ са в областта на педагогиката на обучение по физическо възпитание.

Могат да бъдат диференцирани следните основни аспекти на научните теоретични, методически и практико-приложни приноси в научните трудове на гл. ас. Петя Стоянова Христова, доктор:

1. Обогатено е знанието за действителния статут на учебната дисциплина „Физическо възпитание и спорт“ в системата за висше образование в България.
2. Обоснована е тезата за необходимостта висшите училища като образователни институции да провеждат целенасочена политика за превенция и подобряване на здравето както на студентите, така и на служителите, насочена към повишаване на здравната им култура в контекста на националните и европейските изисквания и препоръки.
3. Разработен е цялостен модел за използване на потенциала на учебната дисциплина „Физическо възпитание и спорт“, който включва здравното образование като част от образователното съдържание, мониторинг на наднорменото тегло и затлъстяването, въвеждане на задължително тестиране на студентите с унифицирана тестова батерия, включване на упражнения за правилна стойка и повишаване на знанията и компетентностите на преподавателите в тази област.

4. Изследвани и доказани са възможностите на спортно-профилираните занимания с фитнес дисциплини, техните специфики, проблеми и ефективност за развиване на двигателните качества на студентите и за определяне на равнището на физическата годност на учащите се.
5. Разработени са учебни програми за обучение на студенти, свързани с различните фитнес дисциплини, които утвърждават нови дидактически подходи и учебно съдържание.

V. Преподавателска, експертна и спортна дейност на кандидата

Гл. ас. Петя Стоянова Христова, доктор, е утвърден преподавател с многогодишен педагогически стаж. Води лекционен курс по учебната дисциплина „Мениджмънт на туристическата и спортната дейност“ в магистърска програма „Физическо възпитание и спорт“ към ФНОИ при СУ „Св. Кл. Охридски“ от 2021 г. Отделно провежда лекции по „Теория и методика на обучението по физическо възпитание“ в ДИУУ от настоящата година.

Провежда семинарни упражнения по учебната дисциплина “Спорт“ (аеробика, каланетика, нискоинтензивна интервална тренировка, гимнастика за правилна стойка, високоинтензивна интервална тренировка, стречинг) във всички факултети и специалности на СУ „Св. Кл. Охридски“ в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“. Реализира също и спортно усъвършенстване по „Спорт“ – аеробика и мажоретни спортове, като задължителна, избираема и факултативна дисциплина за всички факултети и специалности в СУ „Св. Кл. Охридски“.

Кандидатът участва в провеждането на зимни и летни учебни практики, организирани от Департамента по спорт за студенти от СУ „Св. Кл. Охридски“ в периода 2016 – 2023 г.

Петя Христова самостоятелно е разработила и приложила общо 8 учебни програми по различни фитнес дисциплини за студентите от СУ.

Кандидатът участва активно в академичната общност на СУ „Св. Кл. Охридски“. От 2022 г. е оторизиран представител на Департамента по спорт в НАЦИД. От 2021 г. е Ръководител на катедра „Индивидуални спортове и ререация“, а от 2016 г. е отговорник за учебната дисциплина „Спорт“ във Философския факултет на СУ. Била е член на Атестационната комисия на Департамента по спорт.

От 2022 г. Петя Христова участва в редколегията на македонското списание „Research in Kinesiology (RIK), UDC: 796, ISSN 1857-7679 - редактор на секция „Физическо възпитание“.

Към момента е главен редактор на Годишника на Департамента по спорт при СУ „Св. Кл. Охридски“.

Петя Христова осъществява активна спортна дейност като треньор в СК „Академик“ - СУ, член е на Техническите комисии на НУШ по аеробика и по мажоретни спортове. Притежава редица отличия и награди в националните университетски шампионати (като треньор на представителните отбори по аеробика и мажоретни спортове на СУ „Св. Климент Охридски“) в периода от 2016 до 2023 година.

VI. Заключение

На базата на гореизложеното имам основание да заявя, че гл.ас. Петя Стоянова Христова, доктор, отговоря на изискванията на обявения конкурс за академичната длъжност „доцент“ на основание чл. 4 и чл. 25 от ЗРАСРБ, чл. 57 ал. (1) и ал. (2) от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и чл. 108 ал. (1) и ал. (3) от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ “Св. Климент Охридски”.

Цялостната научна продукция на кандидата, научните приноси, преподавателската, треньорската и експертната дейност ми дават основание убедено да предложа на членовете на научното жури да гласуват на гл. ас. Петя Стоянова Христова, доктор, да бъде присъдена академичната длъжност „доцент“ в област на висшето образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ... (Физическо възпитание и спорт – фитнес дисциплини), за нуждите на Департамента по спорт при СУ „Св. Климент Охридски”.

Рецензент:

Професор Елеонора Михайлова Милева, дн

10. 06. 2023 г.
Град София